

Wymagania edukacyjne oraz ich dostosowania – To się czyta! dla klasy 3 Branżowej Szkoły I Stopnia

I. Ocenie częściowej mogą podlegać:

- odpowiedzi ustne,
- pisemne wypracowania klasowe i domowe z lektur,
- testy sprawdzające wiadomości, znajomość lektur,
- samodzielnie opracowany materiał poszerzający wiadomości, np. referat,
- testy rozumienia czytanego tekstu,
- dyktanda ortograficzne,
- recytacje,
- aktywność na lekcjach,
- kartkówki.

II. Kryteria oceny prac pisemnych:

Ocena niedostateczna:

- uczeń nie napisał wypracowania/pracy domowej/ćwiczenia lub:
- praca w minimalnym stopniu łączy się z tematem, forma pracy jest niedookreślona,
- praca ma liczne i różnorodne błędy językowe, stylistyczne, interpunkcyjne, ortograficzne,
- praca jest nieestetycznie napisana,
- uczeń nie stosuje podstawowych elementów graficznych (marginesy, wyodrębniony temat)

Ocena dopuszczająca:

- uczeń rozumie zaledwie część tematu i tylko po części wiąże pracę z tematem,
- odczytuje sensy słów w kontekście zdania, podejmuje próbę wnioskowania i uogólniania,
- tworzy niesamodzielne do końca prace twórcze (streszczenia, plany wydarzeń, plany prezentacji),
- została podjęta próba uporządkowania treści (dopuszczalne jest pominięcie jakiegoś elementu kompozycyjnego, np. wstępu),
- w pracy nie ma błędów (w zakresie składni, fleksji, leksyki, frazeologii, ortografii) powodujących jej niezrozumienie,
- praca jest napisana poprawnym stylem (dopuszczalne drobne błędy stylistyczne),
- słownictwo jest proste i niewyszukane,
- w pracy zaznacza się próba dbałości o estetykę pisma,
- praca jest rozplanowana graficznie (marginesy, wyodrębnione akapitem główne części kompozycyjne).

Ocena dostateczna:

- uczeń rozumie temat i wyraźnie stara się go realizować,
- podejmuje próbę analizowania, traktując ją jako podstawę interpretacji,
- dostrzega językowe i artystyczne środki wyrazu, odczytuje ich podstawowe sensy, określa funkcje,
- dostrzega intencje nadawcy, wyciąga poprawne wnioski, uogólnia,
- dobiera odpowiednią formę i stosuje podstawowe wyznaczniki poszczególnych pisemnych form wypowiedzi,
- tekst jest uporządkowany, stosowane są wyznaczniki spójności tekstu,
- w pracy nie ma błędów wskazujących na nieznaną zasad budowy zdania, ortografii, interpunkcji,
- praca jest napisana niewyszukanym, ale poprawnym stylem,
- w pracy widoczna jest dbałość o estetykę pisma,
- praca jest poprawnie rozplanowana graficznie (marginesy, akapity).

Ocena dobra:

- uczeń rozumie temat w całości i realizuje go,
- podejmuje próbę analizowania, traktując ją jako podstawę interpretacji,
- poprawnie określa intencje nadawcy,
- wyciąga wnioski, używa ich jako argumentów, właściwie syntetyzuje, uogólnia,
- odczytuje ideę tekstu, samodzielnie tworzy teksty użytkowe i własne formy,
- dobiera odpowiednią formę i prawidłowo ją stosuje,
- tekst jest uporządkowany, a następujące po sobie części tekstu są logicznie powiązane i umotywowane,
- zachowane są proporcje między poszczególnymi kompozycyjnymi częściami pracy,
- praca jest poprawna pod względem składniowym, fleksyjnym, leksykalnym, frazeologicznym, ortograficznym, i interpunkcyjnym, dopuszczalne są potknięcia składniowe i stylistyczne,
- styl jest konsekwentny i dostosowany do formy,
- zauważa się staranność w doborze słów i zwrotów, brak powtórzeń itp.,
- praca jest poprawnie rozplanowana graficznie (marginesy, poprawnie zaznaczone akapity, wyraźnie wyodrębniony temat), pismo staranne.

Ocena bardzo dobra:

- uczeń rozumie temat w całości i realizuje go w wielu aspektach,
- poprawnie i oryginalnie odczytuje sensy i określa funkcje środków artystycznego wyrazu oraz środków językowych czy wersyfikacyjnych,
- właściwie odczytuje ideę dzieła, wyraża swój stosunek do niej,
- potrafi wskazać uniwersalne, indywidualne lub charakterystyczne wartości etyczne i estetyczne dzieła literackiego,
- według własnego przejrystego pomysłu tworzy krótkie teksty należące do wybranych gatunków literackich (np. fraszkę, aforyzm, opowiadanie, bajkę),

- posługuje się bogatym słownictwem, stosuje odpowiednią terminologię i pojęcia,
- stosuje odpowiednie środki językowe,
- buduje wypowiedź z wyraźnym punktem wyjścia, przemyślaną argumentacją, logicznym, jasno wyłożonym wnioskiem,
- zachowuje proporcje między poszczególnymi częściami wypowiedzi,
- formułuje poprawne merytorycznie odpowiedzi, broni własnego stanowiska,
- dostosowuje stopień szczegółowości odpowiedzi do pytania.

Ocena celująca:

- rozumie temat w całości i realizuje go w wielu aspektach w sposób pogłębiony i oryginalny,
- z łatwością odnajduje różne środki artystycznego wyrazu, doskonale rozumie ich sens i trafnie określa ich funkcje,
- zaznacza osobiste przeżycia odbiorcze, dostrzega funkcjonowanie dzieła w kulturze,
- samodzielnie tworzy szczegółowe plany wypowiedzi, zgodnie z normami a jednocześnie oryginalnie, według własnego czytelnego dla odbiorcy pomysłu,
- praca jest zorganizowana w oparciu o wyraźny pomysł kompozycyjny (rozdziały, powracający motyw, kompozycja kłamrowa) lub świadomie podporządkowuje wybraną formę pomysłowi autorskiemu,
- praca jest bez zarzutu pod względem językowym,
- słownictwo jest bogate i zawsze trafnie dobrane,
- stosowany styl jest świadomie i wyraźnie odniesiony do formy literackiej.

III. Kryteria oceny wypowiedzi ustnych:

Ocena dopuszczająca:

- uczeń popełnia drugorzędne błędy rzeczowe,
- poprawnie odtwarza treści (streszcza, parafrazuje) przy pomocy nauczyciela,
- odtwarza podstawowe sądy i opinie,
- popełnia liczne błędy w mówieniu (w zakresie fleksji, składni, frazeologii), ale zachowuje komunikatywność języka, stosuje ubogie słownictwo,
- z pomocą nauczyciela porządkuje wypowiedź, doprowadzając ją do najbardziej ogólnego, podstawowego wniosku,
- stara się zrozumieć pytanie, ale w małym stopniu nawiązuje do niego, podejmując próbę rozmowy.

Ocena dostateczna:

- uczeń orientuje się w omawianym materiale,
- omawia temat w sposób odtwórczy, ale z dbałością o poprawność odtworzenia, analizy, aby wyciągnąć podstawowy wniosek,
- próbuje przywołać proste konteksty, przywołuje podstawowe argumenty,
- odtwarza znane opinie, sądy,
- popełnia nieliczne błędy w mówieniu (w zakresie składni, fleksji, leksyki, frazeologii, ortofonii),
- posługuje się niejednorodnym, ale komunikatywnym stylem,
- posługuje się niewyszukanym słownictwem,
- stosuje podstawowe dla wypowiedzi ustnej środki językowe,
- podejmuje próbę porządkowania wypowiedzi, próbuje panować nad czasem,
- odpowiedzi pozostają w związku z pytaniem,
- podejmuje próbę obrony własnego stanowiska, podejmuje próbę uczestniczenia w rozmowie.

Ocena dobra:

- uczeń zna i rozumie omawiany temat, podejmuje próbę analizowania,
- na ogół poprawnie interpretuje,
- przywołuje podstawowe konteksty (poszukuje ich w literaturze i życiu),
- podejmuje częściowo udaną argumentację,
- na ogół poprawnie odtwarza ważne opinie i sądy lub formułuje własne stanowisko,
- przestrzega zasad poprawnego mówienia, posługuje się stylem komunikatywnym,
- posługuje się odpowiednim dla danej wypowiedzi słownictwem,
- stosuje podstawowe dla wypowiedzi ustnej środki językowe,

- wypowiedź jest na ogół uporządkowana i spójna,
- dąży do zamknięcia wypowiedzi wnioskiem, uogólnieniem, panuje nad czasem,
- formułuje na ogół poprawne odpowiedzi, próbuje bronić własnego stanowiska,
- uczestniczy w rozmowie.

Ocena bardzo dobra:

- zna i rozumie omawiany materiał, podejmuje próbę analizowania,
- poprawnie interpretuje zgromadzony materiał,
- przywołuje właściwe konteksty (poszukuje ich w literaturze, sztuce, nauce),
- stosuje właściwą argumentację, wyciąga trafne wnioski, uogólnia, syntetyzuje,
- formułuje częściowo własne opinie i sady, wykorzystuje materiał pomocniczy,
- przestrzega zasad poprawnego mówienia, posługuje się bogatym słownictwem,
- stosuje odpowiednią terminologię i pojęcia, stosuje odpowiednie środki językowe,
- buduje wypowiedź z wyraźnym punktem wyjścia, przemyślaną argumentacją, logicznym, jasno wyłożonym wnioskiem,
- zachowuje proporcje między poszczególnymi częściami wypowiedzi,
- wykorzystuje właściwie czas, formułuje poprawne merytorycznie odpowiedzi,
- broni własnego stanowiska,
- dostosowuje stopień szczegółowości odpowiedzi do pytania,
- swobodnie i kulturalnie uczestniczy w rozmowie.

Ocena celująca:

- wykazuje rozległą znajomość omawianego tematu,
- próbuje podejmować analizę, traktując ją jako podstawę dalszych czynności,
- właściwie selekcionuje materiał, interpretuje zgromadzony materiał,
- przywołuje właściwe konteksty z różnych dziedzin, stosuje zhierarchizowaną argumentację,
- wyciąga własne wnioski, formułuje własne opinie, sądy i uogólnienia,
- wykorzystuje materiał pomocniczy,
- przestrzega wszystkich zasad poprawnego mówienia, dba o dykcję, intonację,
- posługuje się bogatym słownictwem, stosuje odpowiednie terminy i pojęcia,
- stosuje odpowiednie dla wypowiedzi ustnej środki językowe,
- przestrzega zasad etyki językowej,
- buduje wypowiedź według własnego, zamierzonego i zorganizowanego planu,
- bardzo dobrze planuje i wykorzystuje czas,
- swobodnie udziela odpowiedzi poprawnych merytorycznie,

- broni swego stanowiska lub polemizuje,
- dostosowuje stopień szczegółowości odpowiedzi do pytania, żywo uczestniczy w rozmowie.

IV. Ocenianie testów sprawdzających wiadomości, znajomość lektur oraz testów rozumienia czytanego tekstu - teście.

Według punktacji podawanej przy każdym teście.

V. Ocenianie aktywności

- **Ocena celująca:** Uczeń wzbogaca treść lekcji o wartościową wiedzę pozaszkolną.
- **Ocena bardzo dobra:** Uczeń potrafi wskazać kierunek interpretacyjny na lekcji poświęconej nowemu tematowi; potrafi wskazać trafne nawiązania merytoryczne.
- **Ocena dobra:** Uczeń bierze udział w dyskusji, prezentując przemyślane i uzasadnione stanowisko; wykazuje aktywność w poszukiwaniu rozwiązań interpretacyjnych.
- **Ocena dostateczna:** Uczeń uczestniczy w procesie lekcyjnym, formułując wypowiedzi trafne, lecz niepełne.
- **Ocena dopuszczająca:** Uczeń rzadko wykazuje aktywność podczas lekcji, a jego wypowiedzi mają charakter odtwórczy (powtarzanie zdania nauczyciela, autora podręcznika, przedmówcy).
- **Ocena niedostateczna:** Uczeń nie uczestniczy w tworzeniu lekcji; zagadnięty nie wie, o czym jest mowa; nie wykonuje poleceń nauczyciela.

VI. Ocenianie dyktand ortograficznych

1. błąd ortograficzny zasadniczy: - bardzo dobry
2. błędy ortograficzne zasadnicze: dobry
3. błędy ortograficzne zasadnicze: - dobry
4. błędy ortograficzne zasadnicze: dostateczny
5. błędów ortograficznych zasadniczych: - dostateczny
6. błędów ortograficznych zasadniczych: dopuszczający
7. błędów ortograficznych zasadniczych: - dopuszczający
8. i więcej błędów ortograficznych zasadniczych: niedostateczny

Dwa błędy ortograficzne drugorzędne liczą się jak jeden błąd ortograficzny zasadniczy, cztery błędy interpunkcyjne liczą się jak jeden błąd ortograficzny zasadniczy.

VII. Ocenianie kartkówek

Obowiązują następujące wymagania:

- przy ocenie merytorycznej części wypowiedzi stosuje się wymagania jak przy odpowiedzi ustnej,
- przy ocenie zapisu stosuje się wymagania jak przy ocenie dyktand ortograficznych.

Uczeń jest zobowiązany do posiadania na lekcji uzupełnionego zeszytu, podręcznika (lub lektury, która jest aktualnie omawiana). Ich brak skutkuje oceną niedostateczną.

Uczeń ma prawo do poprawy każdej oceny, wyłączając ocenę celującą, w terminie do trzech tygodni od jej otrzymania.

Uczeń, który nie wziął udział w którejkolwiek formie sprawdzenia jego wiadomości jest zobowiązany do uzupełnienia braków w terminie do trzech tygodni od dnia powrotu do szkoły.

Poprawianie ocen uzyskanych w wyniku klasyfikacji śródrocznej lub końcoworocznej odbywa się na podstawie zasad określonych w Statucie Szkoły.

Dostosowanie wymagań z języka polskiego dla uczniów: ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

(dysleksja, dysgrafia, dysortografia)

Zasady postępowania z uczniem, u którego stwierdzono dysleksję rozwojową:

1. Niewymaganie, by uczeń czytał głośno przy klasie nowy tekst, wskazanie wybranych fragmentów dłuższych tekstów do opracowania w domu i na ich podstawie sprawdzanie techniki czytania.
2. Przeznaczanie większej ilości czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów, w miarę potrzeby niesienie pomocy uczniowi w ich odczytaniu.
3. W miarę możliwości przygotowywanie sprawdzianów i kartkówek w formie testów.
4. W czasie czytania lektur szkolnych lub innych opracowań, dopuszczanie korzystania z książek "mówionych".
5. Uwzględnianie trudności w rozumieniu treści, szczególnie podczas samodzielnej pracy z tekstem, przeznaczenie większej ilości czasu, instruowanie lub zalecanie przeczytania tekstu wcześniej w domu.
6. Częstsza kontrola zeszytów szkolnych ucznia, ustalenie sposobów poprawy błędów, czuwanie nad wnikliwą ich poprawą, ocenianie poprawności i sposób wykonania prac.
7. Przeznaczanie uczniowi większej ilości czasu na przygotowanie się do pisania dyktanda poprzez podanie mu trudniejszych wyrazów, a nawet wybranych zdań, które wystąpią w dyktandzie; można też dawać teksty z lukami lub pisanie z pamięci.
8. Organizowanie dyktand sprawdzających indywidualnie.
9. Nieomawianie błędów wobec całej klasy.
10. Pomoc w doborze argumentów, jak również odpowiednich wyrażen i zwrotów.

11. Nieobniżanie ocen za błędy ortograficzne i graficzne w wypracowaniach.
12. Podanie uczniom jasnych kryteriów oceny prac pisemnych-treść, styl, kompozycja, język.
13. Wydłużanie czasu poświęconego na prace pisemne, sprawdzanie, czy uczeń skończył notatkę z lekcji, w razie potrzeby skracanie wielkość notatek.
14. Zapewnienie większej ilości czasu lub mniejszej ilości zadań podczas sprawdzianów, testów, klasówek itp.
15. W przypadku trudności z odczytaniem pracy odpytanie ucznia ustnie.
16. Umożliwienie wykonywania prac na komputerze.

Obniżenie kryteriów jakościowych nie ogranicza treści podstawy programowej.

Dostosowanie wymagań z języka polskiego dla uczniów: szczególnie uzdolnionych

Zasady postępowania z uczniem szczególnie uzdolnionym:

1. Indywidualizacja, stopniowanie trudności.
2. Udzielanie pomocy koleżankom i kolegom.
3. Powierzanie odpowiedzialnych ról.
4. Tworzenie takich sytuacji dydaktycznych, które będą dla ucznia wyzwaniem i źródłem satysfakcji.
5. Organizowanie, w miarę możliwości i zainteresowań ucznia, dodatkowych zajęć, które będą rozwijać uzdolnienia ucznia.

Dostosowanie wymagań z języka polskiego dla uczniów: ze sprawnością intelektualną niższą od przeciętnej

Zasady postępowania z uczniem ze sprawnością intelektualną niższą od przeciętnej:

1. Omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności.
2. Pozostawianie większej ilości czasu na jego utrwalenie.
3. Podawanie poleceń w prostszej formie.
4. Unikanie trudnych, czy bardzo abstrakcyjnych pojęć.
5. Częste odwoływanie się do konkretnego, przykładu.
6. Unikanie pytań problemowych, przekrojowych.
7. Zapewnienie większej ilości czasu lub mniejszej ilości zadań podczas sprawdzianów, testów, klasówek itp.
8. Szerokie stosowanie zasady poglądowości.
9. Odrębne instruowanie uczniów.
10. Zadawanie do domu tyle, ile uczniów jest w stanie wykonać samodzielnie.

Obniżenie kryteriów jakościowych nie ogranicza treści podstawy programowej.

Dostosowanie wymagań z języka polskiego dla uczniów: przewlekle chorych

Zasady postępowania z uczniem przewlekle chorym:

1. Wspomaganie procesu leczenia (stworzenie możliwości zażycia leku, podania insuliny, zbadania poziomu cukru we krwi... podczas lekcji).
2. Respektowanie wydolności wysiłkowej ucznia – zwracanie uwagi na jego samopoczucie.
3. Wspomaganie procesu adaptacji dziecka.
4. Stwarzanie atmosfery bezpieczeństwa.
5. Wyrabianie aktywnej postawy ucznia w stosunku do nauki i procesu leczenia.
6. Usprawnianie zaburzonych funkcji.
7. Korygowanie nieprawidłowości rozwojowych w sferze intelektualnej i osobowościowej.
8. Kompensowanie defektów fizycznych i psychicznych.
9. Kształtowanie prawidłowego obrazu choroby i własnej osoby, przezwyciężanie poczucia zmniejszonej wartości.
10. Zapewnienie większej ilości czasu lub mniejszej ilości zadań podczas sprawdzianów, testów, klasówek itp. (jeśli zachodzi taka potrzeba wynikająca z aktualnego stanu zdrowia).
11. Ścisła współpraca z rodziną ucznia.

Obniżenie kryteriów jakościowych nie ogranicza treści podstawy programowej.

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *To się czyta!* dla klasy 3 branżowej szkoły I stopnia

Numer i temat lekcji	Środki dydaktyczne	Zagadnienia	Wymagania na ocenę dopuszczającą i dostateczną Uczeń:	Wymagania na ocenę dobrą, bardzo dobrą i celującą w przypadku zadań wykraczających poza podstawę programową Uczeń:	Liczba godzin	Odniesienia do podstawy programowej
1. Planujemy pracę na lekcjach języka polskiego	• podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!</i>	- jak korzystać z podręcznika – struktura książki: podział na kształcenie literacko-kulturowe i kształcenie językowe, strony historycznoliterackie; najważniejsze elementy podręcznika: „Ważna wiadomość”, rodzaje ćwiczeń, podsumowania, infografiki - nasze lektury w klasie 3 - przedstawienie przedmiotowego systemu oceniania			1	
2. Po co była ta wojna? Próba zrozumienia historii	• podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> - rozdział I. <i>Wojna i Holokaust</i> , s. 10–12 (tekst: Marcin Długosz, [Recenzja książki „Po co nam była ta wojna?”] – fragmenty)	- refleksje brytyjskiego historyka dotyczące powodów przystąpienia Wielkiej Brytanii do II wojny światowej - cechy recenzji jako formy wypowiedzi - pojęcia: <i>humanitarny, trauma, mitologizacja</i> - terminy: <i>recenzja, notatka, publicysta</i>	- uzasadnia, że tekst Marcina Długosza jest recenzją - wskazuje, dlaczego – według Petera Hitchensa – Wielka Brytania przystąpiła do II wojny światowej - redaguje notatkę na temat II wojny światowej, korzystając z wiarygodnych źródeł informacji	- wyjaśnia pojęcie <i>mitologizacja</i> - podaje tematy przykładowych tekstów współczesnych publicystów	1	I.1.3 I.1.7 I.2.1 I.2.4 III.2.5 IV.4 IV.5

3., 4. Dramat pokolenia w wierszu Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!</i>: - rozdział I. <i>Wojna i Holokaust</i>, s. 13–15 (tekst: Krzysztof Kamil Baczyński, <i>Z głową na karabinie</i>) - <i>Kilka słów o epokach: Literatura polska podczas II wojny światowej i okupacji</i>, s. 162–165 	<ul style="list-style-type: none"> - konspiracyjne życie kulturalne w okupowanej Polsce: literatura, teatr, sztuki plastyczne - literatura w czasach II wojny światowej i okupacji – podstawowe informacje o omawianym okresie: czas trwania, sytuacja polityczna i społeczna, najważniejsi twórcy, w tym twórcy emigracyjni - tematyka polskiej literatury czasów II wojny: tragizm jednostki i katastrofizm pokolenia, wizje końca świata, okrucieństwo wojennej rzeczywistości, nadzieja - przedstawiciele pokolenia Kolumbów – ich losy i twórczość - życie i twórczość Krzysztofa Kamila Baczyńskiego jako jednego z najważniejszych przedstawicieli polskiej literatury okresu okupacji - poezja Krzysztofa Kamila Baczyńskiego próbą ocalenia wartości w nieludzkim świecie - katastroficzna wizja historii w utworach Krzysztofa Kamila Baczyńskiego - pojęcia: <i>pokolenie Kolumbów</i>, <i>katastrofizm</i>, <i>apokalipsa spełniona</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje okres II wojny światowej i okupacji w polskiej kulturze - wymienia najważniejszych twórców polskiej literatury z czasów II wojny światowej - określa tematykę wiersza Krzysztofa Kamila Baczyńskiego <i>Z głową na karabinie</i> - omawia obrazy przeszłości, teraźniejszości i przyszłości, ukazane w utworze <i>Z głową na karabinie</i> - wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>pokolenie Kolumbów</i> w kontekście życia i twórczości Krzysztofa Kamila Baczyńskiego - wskazuje, na czym polegała tragedia młodych Polaków w czasie II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia motyw apokalipsy w twórczości poetów pokolenia Kolumbów - wskazuje środki stylistyczne zastosowane w wierszu <i>Z głową na karabinie</i> 	2	I.1.1 I.1.3 I.1.7 I.2.7
---	--	---	--	--	---	----------------------------------

5. Człowiek okaleczony w wierszu Tadeusza Gajcego	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> - rozdział I. <i>Wojna i Holokaust</i>, s. 16–17 (tekst: Tadeusz Gajcy, <i>Miłość bez jutra</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> - Tadeusz Gajcy jako przedstawiciel pokolenia młodych twórców okresu okupacji - motyw nieszczęśliwej miłości w wierszu Tadeusza Gajcego - pojęcia: <i>katastrofizm generacyjny</i> - terminy: <i>podmiot liryczny, sytuacja liryczna, epitet, metafora</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia informacje o życiu i twórczości Tadeusza Gajcego - określa tematykę wiersza <i>Miłość bez jutra</i> - omawia sytuację liryczną w utworze Tadeusza Gajcego - charakteryzuje uczucia podmiotu lirycznego wiersza <i>Miłość bez jutra</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polega katastrofizm generacyjny w poezji Tadeusza Gajcego - wyszukuje obrazy wizyjne i symboliczne w wierszu <i>Miłość bez jutra</i> 	1	I.1.1 I.1.4 I.1.6
6. Język złożony ze znaków – znaki naturalne i konwencjonalne, znaki językowe	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> - część <i>Kształcenie językowe: Strefa języka – Język złożony ze znaków. Znaki naturalne i konwencjonalne, znaki językowe</i>, s. 176–180 	<ul style="list-style-type: none"> - znak jako element rzeczywistości reprezentujący inny element - forma oznaczająca i treść oznaczana - znaki naturalne i konwencjonalne - język jako system znaków konwencjonalnych służący do porozumiewania się - funkcje języka jako systemu znaków językowych - terminy: <i>znak, znak naturalny, znak konwencjonalny, treść i forma znaku, znak językowy, funkcja generatywna, poznawcza, socjalizująca oraz kulturotwórcza języka, znak ikoniczny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, co to jest znak, i podaje przykłady znaków - rozpoznaje znaczenie przykładowych znaków - potrafi odróżnić znaki konwencjonalne od znaków naturalnych - określa słowa i ich połączenia oraz mniejsze części wyrazów jako znaki językowe - rozumie pojęcie znaku językowego oraz języka jako systemu znaków - wyjaśnia treść przykładowych znaków językowych - opracowuje znak ikoniczny dla firmy związanej z daną branżą 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia różnice pomiędzy znakiem naturalnym a znakiem konwencjonalnym - wyróżnia funkcje języka: generatywną, poznawczą, socjalizującą, kulturotwórczą 	1	II.3.1
7., 8. Zagłada wartości w opowiadaniach	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - okrucieństwo nazizmu i cierpienia człowieka w obozowej rzeczywistości w opowiadaniach Tadeusza 	<ul style="list-style-type: none"> - prezentuje najważniejsze informacje o życiu i twórczości Tadeusza Borowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia język i styl opowiadań Tadeusza Borowskiego na wybranych przykładach 	2	I.1.1 I.1.2 I.1.3 I.1.4

Tadeusza Borowskiego	- rozdział I. <i>Wojna i Holokaust</i> , s. 18–21 (teksty: Tadeusz Borowski, <i>Ludzie, którzy szli</i> , <i>Proszę państwa do gazu</i> – fragmenty)	Borowskiego <i>Proszę państwa do gazu</i> , <i>Ludzie, którzy szli</i> - cena przetrwania w obozie koncentracyjnym – życie poza sferą moralności w utworach Tadeusza Borowskiego - pojęcia: <i>człowiek zlagrowany</i> , <i>obóz koncentracyjny</i> - terminy: <i>opowiadanie</i> , <i>narrator</i>	- omawia elementy świata przedstawionego w opowiadaniach <i>Ludzie, którzy szli</i> oraz <i>Proszę państwa do gazu</i> - charakteryzuje rzeczywistość obozową i sytuację więźniów na podstawie wybranych fragmentów utworów Tadeusza Borowskiego	- wyjaśnia pojęcie <i>człowiek zlagrowany</i> - podejmuje próbę oceny zachowania bohaterów opowiadań Tadeusza Borowskiego		I.1.6 I.1.7
9., 10. Dlaczego trudno było uwierzyć w Zagładę?	• podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!</i> : - rozdział I. <i>Wojna i Holokaust</i> , s. 24–27 (tekst: Hanna Krall, <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> – fragmenty) - infografika <i>Holokaust w sztuce</i> , s. 22–23	- doświadczenie Holokaustu w wybranych utworach literackich, filmach, sztukach plastycznych - próby poznania i zrozumienia źródeł Zagłady w przykładowych tekstach kultury - <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> Hanny Krall jako reportaż i wywiad - obrazy życia, akcji likwidacyjnej i powstania w getcie warszawskim w utworze <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> - wyścig o ludzkie życie w czasie wojny i w okresie powojennym w relacji Marka Edelmana - pojęcia: <i>Holokaust</i> , <i>Shoah</i> , <i>Zagłada</i> , <i>getto</i> - terminy: <i>wywiad</i> , <i>reportaż</i> , <i>powieść dokumentalna</i>	- poprawnie posługuje się pojęciami: <i>Holokaust</i> , <i>Shoah</i> , <i>Zagłada</i> , <i>getto</i> - przedstawia sylwetkę bohatera reportażu <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> - omawia realia życia w getcie na podstawie fragmentu książki Hanny Krall - określa przyczyny powstania w getcie podane przez Marka Edelmana - uzasadnia, że fragment utworu <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> jest zapisem rozmowy - podaje przykłady utworów literackich i innych tekstów kultury poświęconych ofiarom Holokaustu	- przedstawia i uzasadnia swoją opinię na temat wybranych dzieł poruszających temat tragedii ofiar nazizmu - wyjaśnia – w kontekście relacji Marka Edelmana – znaczenie zdania: <i>Chodziło tylko o wybór sposobu umierania</i> . - uzasadnia, że utwór Hanny Krall ma cechy reportażu, wywiadu, powieści dokumentalnej i eseju	2	I.1.1 I.1.2 I.1.3 I.1.4 I.1.6 I.1.7 I.2.2 III.2.3

11. Czy apokalipsa spełniona uczy?	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!</i>: - rozdział I. <i>Wojna i Holokaust</i>, s. 28–29 (tekst: Michał Kacewicz, <i>Krwawy licznik na Ukrainie</i> – fragmenty) 	<ul style="list-style-type: none"> - wojna na Ukrainie jako przykład współczesnego konfliktu zbrojnego - ocena tragicznego konfliktu na Ukrainie w kontekście doświadczeń z przeszłości - pojęcia: <i>apokalipsa spełniona</i>, <i>konflikt zbrojny</i> - terminy: <i>artykuł prasowy</i>, <i>informacja</i>, <i>opinia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - określa tematykę artykułu - wyszukuje i przetwarza informacje zawarte w tekście publicystycznym <i>Krwawy licznik na Ukrainie</i> - wskazuje fragmenty tekstu Michała Kacewicza dotyczące obojętności świata wobec wojny na Ukrainie - odróżnia informacje od opinii 	<ul style="list-style-type: none"> - prezentuje wypowiedź ustną lub pisemną na temat: <i>Czy konflikty zbrojne mają sens?</i> 	1	I.1.2 I.1.3 I.1.7 I.2.1 I.2.4 I.2.6
12. Podsumowanie – wojna i Holokaust	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!</i>: - rozdział I. <i>Wojna i Holokaust</i>, s. 30–32 	<ul style="list-style-type: none"> - człowiek w nieludzkich czasach wojny i Holokaustu – w wybranych utworach literackich i innych tekstach kultury - pokolenie Kolumbów jako pokolenie bez przyszłości – poezja Krzysztofa Kamila Baczyńskiego i Tadeusza Gajcego - obraz obozowego okrucieństwa w utworach Tadeusza Borowskiego - życie i powstanie w getcie warszawskim w rozmowie Hanny Krall z Markiem Edelmanem - pojęcia: <i>Holokaust</i>, <i>getto</i>, <i>pokolenie Kolumbów</i>, <i>apokalipsa spełniona</i>, <i>katastrofizm generacyjny</i>, <i>człowiek zlagrowany</i> - terminy: <i>opowiadanie</i>, <i>wywiad</i>, <i>reportaż</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia twórców pokolenia młodych okresu II wojny światowej i podaje przykłady ich utworów - określa uczucia i przeżycia młodych ludzi opisane w wybranych utworach poetyckich Krzysztofa Kamila Baczyńskiego i Tadeusza Gajcego - wyjaśnia pojęcie <i>człowiek zlagrowany</i> - przedstawia realia obozu koncentracyjnego opisane w opowiadaniach Tadeusza Borowskiego - omawia wydarzenia z getta warszawskiego na podstawie fragmentów książki Hanny Krall 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje twórczość wybranych przedstawicieli pokolenia Kolumbów - odwołując się do poznanych utworów literackich i tekstów kultury, odnosi się do tezy Hannah Arendt o banalności zła 	1	I.1.1 I.1.2 I.1.3 I.1.7

13. Akt komunikacji i jego elementy	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> - część <i>Kształcenie językowe: Strefa języka – Między nadawcą a odbiorcą komunikatu. Akt komunikacji i jego elementy</i>, s. 181–184 	<ul style="list-style-type: none"> - akt komunikacji jako podstawowa jednostka komunikacji językowej - elementy aktu komunikacji: komunikat, nadawca, odbiorca, kontakt, kod, kontekst - znaczenie poszczególnych elementów aktu komunikacji w zależności od funkcji wypowiedzi - pojęcia: <i>akt komunikacji, komunikat, nadawca, odbiorca, kod, kontekst, kontakt, intencja wypowiedzi</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcie <i>akt komunikacji</i> - wyróżnia elementy aktu komunikacji - określa nadawcę i odbiorcę przykładowych komunikatów - formułuje komunikaty odpowiadające wybranym sytuacjom - wskazuje wypowiedzi służące podtrzymaniu kontaktu 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje dominujący element aktu komunikacji w wypowiedziach pełniących różne funkcje 	1	II.3.2
14. Powojenne radości i traumy	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> - rozdział II. <i>W nowym świecie</i>, s. 34–35 (tekst: Marcin Zaremba, <i>Wielka trwoga. Polska 1944–1947</i> – fragmenty) - infografika <i>Miasta – pomniki pamięci</i>, s. 36–37 	<ul style="list-style-type: none"> - sytuacja społeczna w Polsce po zakończeniu II wojny światowej – na podstawie fragmentu książki Marcina Zaremby <i>Wielka trwoga. Polska 1944–1947</i> - powojenne traumy opisane w omawianym tekście - pojęcia: <i>przesiedlenie, migracja, emigracja, reemigracja, trauma</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - określa konteksty historyczny i społeczny przedstawione we fragmentach książki <i>Wielka trwoga. Polska 1944–1947</i> - omawia – na podstawie tekstu Marcina Zaremby – powojenne radości i problemy polskiego społeczeństwa (po zakończeniu II wojny światowej) - wypowiada się na temat losów obiektów architektonicznych zrujnowanych podczas II wojny światowej, posługując się wybranymi przykładami 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, dlaczego Marcin Zaremba nazywa powojenną Polskę <i>areną wielkiej wędrówki ludów</i> - przygotowuje wypowiedź pisemną na temat powojennych przeżyć bliskich osób 	1	I.1.3 III.2.7

15. Odrzucić wszystko? – wiersz Czesława Miłosza <i>Pożegnanie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!</i>: - rozdział II. <i>W nowym świecie</i>, s. 38–40 (tekst: Czesław Miłosz, <i>Pożegnanie</i> – fragmenty) - <i>Kilka słów o epokach: Literatura polska w latach 1945–1989</i>, s. 166–168 	<ul style="list-style-type: none"> - socrealizm jako kierunek w kulturze powojennej – uwarunkowania polityczne - przedstawiciele literatury emigracyjnej po 1945 roku: Witold Gombrowicz, Czesław Miłosz, Sławomir Mrozek, Kazimierz Wierzyński - wybrane ważne tematy literatury polskiej w okresie 1945–1989: doświadczenia wojny i Holokaustu, emigracja w przeszłość, nurt wiejski - twórczość Czesława Miłosza – laureata Literackiej Nagrody Nobla - odrzucenie przeszłości w wierszu Czesława Miłosza <i>Pożegnanie</i> - terminy: <i>podmiot liryczny, sytuacja liryczna, aluzja literacka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - określa wybrane ważne tematy literatury polskiej po 1945 roku - wymienia przedstawicieli powojennej literatury emigracyjnej - prezentuje podstawowe informacje o życiu i twórczości Czesława Miłosza - określa stosunek podmiotu lirycznego wiersza <i>Pożegnanie</i> do przeszłości - wyjaśnia tytuł utworu Czesława Miłosza <i>Pożegnanie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie metafory życia zawartej w wierszu <i>Pożegnanie</i> - odszukuje aluzję literacką w utworze Czesława Miłosza i ją wyjaśnia 	1	I.1.1 I.1.3 I.1.4 I.1.7
16. Człowiek i historia w filmie <i>Zimna wojna</i>	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!</i>: - rozdział II. <i>W nowym świecie</i>, s. 41–43 (tekst: Grzegorz Brzozowski, <i>Spustoszona historia. Recenzja filmu „Zimna wojna” Pawła</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - dramatyczne przeżycia polskich artystów w okresie powojennym w filmie Pawła Pawlikowskiego - wpływ historii na losy bohaterów filmu <i>Zimna wojna</i> w opinii recenzenta - pojęcia: <i>zimna wojna</i> - terminy: <i>recenzja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - określa czas i miejsca akcji filmu Pawła Pawlikowskiego - charakteryzuje głównych bohaterów <i>Zimnej wojny</i> i przedstawia ich losy - wskazuje, jak historia zdeterminowała życie bohaterów filmu 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcie <i>zimna wojna</i> w kontekście historycznym - określa, jak pojęcie zimnej wojny łączy się z tematyką filmu Pawła Pawlikowskiego 	1	I.2.2 IV.2

	Pawlikowskiego – fragmenty)					
17. Życie emigranta w wierszu Kazimierza Wierzyńskiego	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!</i>: - rozdział II. <i>W nowym świecie</i>, s. 44–45 (tekst: Kazimierz Wierzyński, <i>Kufer</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> - literatura emigracyjna lat 1945–1989 – poeci: Czesław Miłosz, Stanisław Baliński, Kazimierz Wierzyński - miłość do utraconej ojczyzny i samotność emigranta w wybranych wierszach Kazimierza Wierzyńskiego - terminy: <i>podmiot liryczny</i>, <i>sytuacja liryczna</i>, <i>symbol</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia najważniejsze informacje o życiu i twórczości Kazimierza Wierzyńskiego - określa sytuację podmiotu lirycznego wiersza <i>Kufer</i> - omawia motyw tęsknoty emigranta za ojczyzną zawarty w utworze Kazimierza Wierzyńskiego 	- odczytuje symboliczny sens tytułu wiersza	1	I.1.1 I.1.3 I.1.6 I.1.7
18. Powrót Pana Cogito do ojczyzny	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!</i>: - rozdział II. <i>W nowym świecie</i>, s. 46–49 (tekst: Zbigniew Herbert, <i>Pan Cogito – powrót</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> - twórczość Zbigniewa Herberta - poety-moralisty - Pan Cogito jako bohater liryczny cyklu utworów Zbigniewa Herberta - dwa światy w wierszu <i>Pan Cogito – powrót</i> - motywy decyzji o powrocie emigranta do kraju ukazane w utworze Zbigniewa Herberta - wierność wartościom moralnym i znaczenie niezłomnej postawy wobec zła w wierszach Zbigniewa Herberta - terminy: <i>liryka refleksyjno-filozoficzna</i>, <i>bohater liryczny</i>, <i>metafora</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - prezentuje podstawowe wiadomości o życiu i twórczości Zbigniewa Herberta - wyjaśnia imię bohatera lirycznego cyklu wierszy Zbigniewa Herberta – Pana Cogito - wskazuje powody powrotu bohatera z emigracji opisane w utworze <i>Pan Cogito – powrót</i> - wyszukuje w wierszu Zbigniewa Herberta metafory odnoszące się do ojczyzny 	- formułuje argumenty za powrotem Pana Cogito do ojczyzny i przeciw temu powrotowi	1	I.1.1 I.1.3 I.1.4 I.1.6
19. Podsumowanie – odbudowa i rozpad	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!</i>: 	- obraz życia Polaków w okresie powojennym w wybranych utworach literackich i tekstach kultury	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia powojennych poetów emigracyjnych - podaje przykłady wierszy poetów emigracyjnych 	- określa wpływ wydarzeń politycznych na decyzje bohaterów	1	I.1.1 I.1.3 I.1.6 I.1.7

w powojennym świecie	- rozdział II. <i>W nowym świecie,</i> s. 50–52	- historia jako siła niszcząca w twórczości polskich artystów po II wojnie światowej - powojenne doświadczenia emigracyjne w wybranych wierszach i filmach - terminy: <i>bohater liryczny, aluzja literacka, liryka refleksyjno-filozoficzna</i>	i określa tematykę tych utworów - wskazuje utwory literackie i filmy poruszające temat losów emigrantów po II wojnie światowej - wymienia powojenne teksty literackie zawierające motyw tęsknoty za ojczyzną - poprawnie posługuje się terminem <i>bohater liryczny</i> i podaje przykład utworu, w którym taki bohater występuje	wybranych utworów literackich i filmowych		
20. Różne odmiany polszczyzny	• podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> - część <i>Kształcenie językowe: Strefa języka – Na dwór, na pole? Różne odmiany polszczyzny,</i> s. 185–188	- różne odmiany polszczyzny – posługiwanie się nimi w zależności od sytuacji komunikacyjnej - język ogólnonarodowy a odmiany terytorialne polszczyzny: dialekty i gwary - przykłady regionalizmów - odmiany środowiskowe i zawodowe języka - terminy: <i>język ogólnonarodowy, dialekt, gwara, regionalizm, odmiany środowiskowe i zawodowe języka, język regionalny</i>	- rozróżnia język ogólnonarodowy i odmiany terytorialne polszczyzny: dialekty i gwary - wyjaśnia, co to jest regionalizm, i podaje przykłady regionalizmów - odszukuje w przykładowych tekstach elementy gwarowe - podaje przykłady słownictwa charakterystycznego dla wybranej odmiany środowiskowej oraz zawodowej języka - posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej	- określa cechy gwarowe przykładowej wypowiedzi - wypowiada się na temat używania odmian środowiskowych i zawodowych języka w życiu codziennym	1	II.3.3

21. Jak władza zmienia człowieka?	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!</i>: - rozdział III. <i>Człowiek i władza</i>, s. 54–56 (tekst: Jeffrey Pfeffer, <i>Władza. Dlaczego jedni ją mają, a inni nie</i> – fragmenty) 	<ul style="list-style-type: none"> - negatywne konsekwencje władzy dla jednostki i grupy w tekście Jeffreya Pfeffera - zmiany mentalności i zachowania związane z posiadaniem władzy - przyczyny utraty władzy w kontekście ustaleń psychologów społecznych – na podstawie tekstu Jeffreya Pfeffera - pojęcia: <i>władza, perswazja</i> - terminy: <i>frazologizm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - określa tematykę tekstu <i>Władza. Dlaczego jedni ją mają, a inni nie</i> - wymienia – na podstawie fragmentu tekstu Jeffreya Pfeffera – skutki posiadania władzy - wyjaśnia znaczenie przykładowych frazeologizmów z wyrazem <i>władza</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje korzyści i zagrożenia związane ze sprawowaniem władzy nad innymi ludźmi 	1	I.2.1 I.2.4 III.2.7
22. Posłuszeństwo w wierszu Stanisława Balińskiego	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!</i>: - rozdział III. <i>Człowiek i władza</i>, s. 57–58 (tekst: Stanisław Baliński, <i>Wieża</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> - twórczość emigracyjna Stanisława Balińskiego - elementy realistyczne i fantastyczne w wierszu <i>Wieża</i> - posłuszeństwo i oddanie władzy jako problemy uniwersalne w utworze Stanisława Balińskiego - pojęcia: <i>władza, posłuszeństwo</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia podstawowe informacje o życiu i twórczości Stanisława Balińskiego - określa główny temat wiersza Stanisława Balińskiego <i>Wieża</i> - opisuje zachowania mieszkańców <i>kraju czarów</i> przedstawionego w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia tytuł wiersza - wypowiada się na temat podobieństwa utworu Stanisława Balińskiego <i>Wieża</i> i powieści George'a Orwella <i>Rok 1984</i> 	1	I.1.1 I.1.3 I.1.6
23., 24., 25. Zwycięstwo prymitywnej siły w <i>Tangu</i> Sławomira Mrożka	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!</i>: - rozdział III. <i>Człowiek i władza</i>, s. 59–63 (tekst: Sławomir Mrożek, <i>Tango</i> – fragmenty) 	<ul style="list-style-type: none"> - motywy polityczne w przykładowych utworach literatury polskiej po 1945 roku - obraz totalitarnej władzy w twórczości Sławomira Mrożka - groteskowy obraz współczesnego świata i relacji międzyludzkich w <i>Tangu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - prezentuje najważniejsze wiadomości o życiu i twórczości Sławomira Mrożka - przedstawia bohaterów <i>Tanga</i> i określa ich relacje rodzinne - wypowiada się na temat sytuacji rodzinnej i postaw bohaterów <i>Tanga</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia konflikt pokoleń i rozpad rodziny ukazane w dramacie Sławomira Mrożka - omawia motyw buntu bohaterów <i>Tanga</i> - charakteryzuje wybraną postać z dramatu Sławomira Mrożka 	3	I.1.1 I.1.2 I.1.3 I.1.6

		<ul style="list-style-type: none"> - kryzys współczesnej rodziny i konflikt pokoleń w dramacie Sławomira Mrożka - <i>Tango</i> dramatem politycznym, przestroga przed totalitarną władzą i dyktaturą w świecie pozbawionym wartości - pojęcia: <i>totalitaryzm, dyktatura, konflikt pokoleń</i> - terminy: <i>dramat, groteska</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia sposób przejęcia władzy przez prymitywną siłę, przedstawiony w dramacie Sławomira Mrożka - określa <i>Tango</i> jako ostrzeżenie przed dyktaturą - wymienia cechy charakterystyczne groteski - wyjaśnia tytuł dramatu Sławomira Mrożka 	- wskazuje elementy groteski we fragmentach <i>Tanga</i>		
26. Zasady etykiety językowej	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> - część <i>Kształcenie językowe: Strefa języka – Językowy savoir-vivre. Zasady etykiety językowej</i>, s. 189–193 	<ul style="list-style-type: none"> - zasady etykiety językowej – stosowanie zasad grzeczności językowej w różnych sytuacjach komunikacyjnych - język a wartości, elementy etyki wypowiedzi (szacunek do odbiorcy) - terminy: <i>etykieta językowa, zwroty grzecznościowe, sytuacja komunikacyjna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje sytuacje, w których stosuje się zasady etykiety (grzeczności) językowej - podaje przykłady zwrotów grzecznościowych używanych przez nadawcę i odbiorcę w różnych sytuacjach komunikacyjnych - stosuje zasady etykiety językowej w przykładowych wypowiedziach ustnych i pisemnych 	- podaje przykładowe sformułowania i zwroty grzecznościowe, które można wykorzystać w rozmowie z klientem	1	II.3.4 II.3.5
27. Władza na scenie i na ekranie	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> - rozdział III. <i>Człowiek i władza</i>, s. 66–68 (tekst: Paweł Mossakowski, <i>Żelazna Dama</i> – fragmenty recenzji) 	<ul style="list-style-type: none"> - motyw władzy w dziełach literackich, teatralnych i filmowych – od starożytności do współczesności - władza jako temat filmów dokumentalnych, fabularnych i seriali - obraz osoby sprawującej władzę – na przykładzie filmu <i>Żelazna Dama</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady filmów i seriali podejmujących temat władzy - wypowiada się – na podstawie recenzji filmu <i>Żelazna Dama</i> – na temat kariery politycznej Margaret Thatcher - wymienia pozytywne i negatywne cechy bohaterki filmu <i>Żelazna Dama</i> 	- omawia temat władzy na przykładzie wybranego filmu lub serialu	1	I.2.2

	- infografika <i>Władza na scenie i na ekranie</i> , s. 64–65	- pojęcia: <i>władza, system polityczny, dyktatura</i> - terminy: <i>serial, film dokumentalny, film fabularny</i>				
28. Rządzący i rządzeni w <i>Balladzie o okrzykach</i> Jacka Kaczmarskiego	• podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> - rozdział III. <i>Człowiek i władza</i> , s. 69–71 (tekst: Jacek Kaczmarski, <i>Ballada o okrzykach</i>)	- piosenka poetycka jako gatunek słowno-muzyczny - problemy polityczne, historyczne i egzystencjalne w utworach Jacka Kaczmarskiego - <i>Ballada o okrzykach</i> Jacka Kaczmarskiego jako komentarz do rzeczywistości PRL-u - terminy: <i>piosenka, piosenka poetycka</i>	- nazywa epoki i miejsca wydarzeń ukazane w <i>Balladzie o okrzykach</i> - wypowiada się na temat zachowań tłumu i władców, przedstawionych w utworze Jacka Kaczmarskiego - wyjaśnia, dlaczego tekst Jacka Kaczmarskiego jest przykładem piosenki poetyckiej	- wskazuje w utworze Jacka Kaczmarskiego elementy ballady jako gatunku literackiego	1	I.1.3 I.2.2 I.2.3
29. Władza przeciwko młodym w opowiadaniu Marka Nowakowskiego	• podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> - rozdział III. <i>Człowiek i władza</i> , s. 72–75 (tekst: Marek Nowakowski, <i>Wróg</i> – fragmenty)	- polska literatura i kultura w latach 80. XX wieku - realia stanu wojennego w opowiadaniach Marka Nowakowskiego - bunt młodych ludzi przeciw dyktaturze w opowiadaniu <i>Wróg</i> - ocena postaw i działań bohaterów utworu - pojęcia: <i>stan wojenny, internowanie</i> - terminy: <i>opowiadanie</i>	- prezentuje podstawowe informacje o życiu i twórczości Marka Nowakowskiego - określa elementy świata przedstawionego w opowiadaniu <i>Wróg</i> : czas i miejsce akcji, bohaterów i wydarzenia - opisuje – na podstawie fragmentów tekstu Marka Nowakowskiego – sytuację obywateli, w tym ludzi młodych, w czasie stanu wojennego - omawia i ocenia postawy uczniów wobec dyktatury wojskowej ukazane w utworze Marka Nowakowskiego	- odszukuje w internecie i innych źródłach informacje o stanie wojennym w Polsce w latach 80. - redaguje notatkę na temat stanu wojennego w Polsce	1	I.1.1 I.1.3 I.1.4 I.1.7

			- wyjaśnia tytuł opowiadania			
30. Podsumowanie – władza w literaturze polskiej XX wieku	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!</i>: - rozdział III. <i>Człowiek i władza</i>, s. 76–78 	<ul style="list-style-type: none"> - motyw władzy w literaturze polskiej po II wojnie światowej - obraz tyranii władzy w utworach pisarzy II połowy XX wieku – twórczość Sławomira Mrożka, Stanisława Balińskiego, Jacka Kaczmarskiego, Marka Nowakowskiego - różne postawy wobec reżimu politycznego: posłuszeństwo, zaufanie, bunt – w wybranych utworach literackich i filmowych - pojęcia: <i>władza</i>, <i>totalitaryzm</i>, <i>tyrania</i> - terminy: <i>piosenka poetycka</i>, <i>opowiadanie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia utwory literackie i inne teksty kultury zawierające motyw władzy - opisuje przykłady różnych postaw ludzi wobec władzy, na podstawie wybranych utworów - podaje tytuły wybranych piosenek poetyckich i określa ich tematykę 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, że <i>Tango</i> Sławomira Mrożka i inne wybrane utwory stanowią ostrzeżenie przed dyktaturą - podejmuje próbę wyjaśnienia, dlaczego w literaturze XX w. często pojawia się temat władzy 	1	I.1.1 I.1.3 I.1.7
31. Etyka słowa i inne składniki kultury języka	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!</i>: - część <i>Kształcenie językowe: Strefa języka – Dobro, piękno i prawda. Wartościowanie wypowiedzi. Etyka słowa i inne składniki kultury języka</i>, s. 194–196 	<ul style="list-style-type: none"> - wypowiedzi wartościujące - sposoby wartościowania wypowiedzi – słowa wartościujące wprost, słowa budzące skojarzenia pozytywne lub negatywne, środki słowotwórcze, środki fleksyjne, sposób wymowy - zasady kultury języka: poprawność i sprawność językowa, etyka i estetyka słowa - terminy: <i>wypowiedzi wartościujące</i>, <i>frazeologizmy</i>, <i>eufemizmy</i>, <i>kultura języka</i>, <i>etyka słowa</i>, <i>estetyka słowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje w przykładowym tekście wypowiedzi wartościujące - wskazuje wypowiedzi wyrażające pozytywny lub negatywny stosunek nadawcy do przedmiotu wypowiedzi - wartościuje wypowiedzi językowe, wykorzystując kryteria, np. prawda – fałsz, poprawność – niepoprawność - wyjaśnia znaczenie eufemizmów, przyporządkowuje je do odpowiednich wyrazów lub zwrotów 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia znaczenie składników kultury języka: poprawności i sprawności językowej, etyki i estetyki słowa - stosuje zasady kultury słowa w różnych sytuacjach komunikacyjnych 	1	II.3.4 II.3.5

			- określa zasady kultury języka			
32. O funkcjach pracy w naszym życiu	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!</i>: - rozdział IV. <i>Człowiek i praca</i>, s. 80–81 (tekst: Joanna Wilgucka, <i>Po co pracujemy?</i> – fragmenty) - infografika <i>Łączy nas praca</i>, s. 82–83 	<ul style="list-style-type: none"> - znaczenie pracy w życiu człowieka - pozytywne i negatywne aspekty pracy w omawianym artykule - miejsce pracy w hierarchii wartości młodych ludzi - terminy: <i>artykuł prasowy</i>, <i>argumentacja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - określa temat tekstu <i>Po co pracujemy?</i> - na podstawie tekstu Joanny Wilguckiej wskazuje powody, z których ludzie podejmują pracę - określa negatywne skutki nadmiernej pracy dla jednostki i rodziny - przedstawia własną opinię o znaczeniu pracy w życiu człowieka, posługując się odpowiednimi argumentami 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje wypowiedź argumentacyjną na temat: <i>Czy praca nadaje sens życiu?</i> - wskazuje przemiany form pracy we współczesnym świecie 	1	I.1.3 I.1.5 I.2.1 I.2.7 III.1.1
33. Praca artysty w wierszu Zbigniewa Herberta	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!</i>: - rozdział IV. <i>Człowiek i praca</i>, s. 84–86 (tekst: Zbigniew Herbert, <i>W pracowni</i>) - <i>Ukryte w dziele sztuki</i>: Paweł Wróbel, <i>Kopalnia</i>, s. 87 	<ul style="list-style-type: none"> - motyw pracy w twórczości Zbigniewa Herberta - praca artysty w utworze <i>W pracowni</i> - utwór Zbigniewa Herberta jako hołd złożony sztuce naiwnej - cechy wiersza wolnego - terminy: <i>sztuka naiwna</i>, <i>wiersz wolny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - określa temat wiersza Zbigniewa Herberta - wypowiada się na temat pracy artysty ukazanej w utworze <i>W pracowni</i> - poprawnie posługuje się terminami <i>sztuka naiwna</i> oraz <i>wiersz wolny</i> - wyjaśnia, dlaczego utwór Zbigniewa Herberta jest przykładem wiersza wolnego 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje obraz polskiego malarza – przedstawiciela sztuki naiwnej 	1	I.1.1 I.1.3 I.1.7
34. O pracy lekarza stażysty w książce Adama Kaya	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!</i>: - rozdział IV. <i>Człowiek i praca</i>, s. 88–90 (tekst: Adam Kay, 	<ul style="list-style-type: none"> - obraz zawodu lekarza w dzienniku Adama Kaya - decyzja o wyborze zawodu jako wybór sposobu życia – na podstawie tekstu Adama Kaya 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia motywy wyboru zawodu lekarza przedstawione w tekście Adama Kaya - wskazuje – na podstawie tekstu – trudności związane z wykonywaniem 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady utworów literackich lub innych tekstów kultury opisujących wybrany zawód 	1	I.2.7 III.2.7

	Będzie bolało. Sekretny dziennik młodego lekarza – fragmenty)	- rozbieżności pomiędzy wyobrażeniem o pracy w zawodzie a praktyką - terminy: <i>dziennik, narrator</i>	wymarzonego zawodu lekarza - redaguje fragment dziennika dotyczący pracy w wybranym zawodzie, posługując się słownictwem branżowym			
35., 36. Argumenty i chwyt erystyczne stosowane w dyskusji	• podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> - część <i>Kształcenie językowe: Strefa języka – (Nie) przebiegając w argumentach. Argumenty i chwyt erystyczne stosowane w dyskusji</i> , s. 201– 206	- argument jako twierdzenie odwołujące się do logiki, wiedzy i faktów lub do emocji - typy argumentów: logiczne, rzeczowe, emocjonalne - sposoby wnioskowania: indukcja, dedukcja, analogia - chwyt erystyczne, w tym argument <i>ad personam</i> , argumenty siły, argument populistyczny, wykorzystanie niewiedzy, odwołanie się do próżności - terminy: <i>argumenty logiczne</i> , <i>argumenty rzeczowe</i> , <i>argumenty emocjonalne</i> , <i>chwyt erystyczne</i> , <i>argument „ad personam”</i> , <i>argument siły</i> , <i>argument populistyczny</i>	- rozpoznaje argumenty oparte na faktach oraz oparte na emocjach - wyróżnia argumenty rzeczowe, logiczne i emocjonalne - dobiera argumenty za wybraną tezę i przeciw niej - wyszukuje przykłady argumentów <i>ad personam</i> oraz argumentów siły w wypowiedziach, w tym w wypowiedziach internetowych	- formułuje odpowiedź na argument <i>ad personam</i> z zachowaniem zasad etyki słowa	2	III.1.1 III.1.2 III.1.3 III.2.2 III.2.3
37. Kobiety w „męskich” zawodach	• podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> - rozdział IV. <i>Człowiek i praca</i> , s. 91–93 (tekst: Anna Dobiegała, <i>Dziewczynki nie muszą być grzeczne. Mogą</i>	- stereotypowe postrzeganie zawodów jako męskich i kobiecych - źródła sukcesu zawodowego bohatek artykułu Anny Dobiegały - równość kobiet i mężczyzn w życiu zawodowym i społecznym w wybranych tekstach	- opowiada, na czym polega praca bohaterek tekstu Anny Dobiegały - wskazuje cechy charakteru, które pomogły bohaterkom tekstu w osiągnięciu sukcesu zawodowego - przygotowuje argumenty do dyskusji na temat znaczenia równego traktowania kobiet	- na podstawie różnych źródeł informacji podaje przykłady kobiet, które odniosły sukces zawodowy w dziedzinie zdominowanej przez mężczyzn i omawia ich osiągnięcia	1	I.2.1 I.2.7 III.1.1 III.1.3

	budować statki – fragmenty)	- pojęcia: <i>stereotyp, równe traktowanie</i>	i mężczyzn w życiu zawodowym			
38., 39. Sztuka dyskusowania	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> - część <i>Kształcenie językowe: Strefa języka – Warto rozmawiać, nie warto się kłócić. Sztuka prowadzenia rozmowy i dyskusowania. Dyskusja a spór i kłótnia</i>, s. 207–211 	<ul style="list-style-type: none"> elementy dyskusji: teza, argumenty, kontrargumenty rola moderatora w dyskusji zasady prowadzenia dyskusji różnice pomiędzy dyskusją, sporem a kłótnią terminy: <i>dyskusja, teza, argument, kontrargument, dyskutant, adwersarz (oponent), moderator</i> 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia rozmowę od dyskusji określa tezę przykładowej dyskusji przygotowuje argumenty do dyskusji na wybrany temat formułuje kontrargumenty do podanych argumentów stosuje argumenty i kontrargumenty w dyskusji odróżnia dyskusję od sporu i kłótni 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje i poprawia błędy w przykładowej argumentacji wyjaśnia rolę moderatora w dyskusjach na forach internetowych określa zasady prowadzenia dyskusji umożliwiające unikanie kłótni 	2	III.1.1 III.1.2 III.1.3 III.1.4 III.2.2 III.2.3
40. A gdyby mniej pracować?	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> - rozdział IV. <i>Człowiek i praca</i>, s. 94–96 (tekst: Bertrand Russell, <i>Pochwała lenistwa</i> – fragmenty) 	<ul style="list-style-type: none"> podważenie przekonania o szczególnej wartości pracy w eseju Bertranda Russella wpływ zredukowania czasu pracy na jakość życia współczesnego społeczeństwa terminy: <i>esej, dyskusja, argumentacja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określa tezę zawartą w tekście Bertranda Russella wyszukuje w tekście argumenty potwierdzające tezę o konieczności ograniczenia ilości pracy wyjaśnia, jak skrócenie czasu pracy może wpłynąć na jakość życia określa tekst Bertranda Russella jako esej przygotowuje argumenty do dyskusji o skróceniu czasu pracy 	<ul style="list-style-type: none"> uczestniczy w dyskusji na temat skrócenia czasu pracy i stosuje odpowiednią argumentację 	1	III.1.1 III.1.3 III.1.4 III.2.3
41. Podsumowanie – blaski i cienie pracy	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> 	<ul style="list-style-type: none"> pozytywne i negatywne aspekty ludzkiej pracy w wybranych utworach 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe utwory literackie i inne teksty kultury, których tematem jest ludzka praca 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje wypowiedź pisemną na temat wyboru przyszłego zawodu 	1	I.1.3

	<ul style="list-style-type: none"> - rozdział IV. <i>Człowiek i praca</i>, s. 97–98 	<ul style="list-style-type: none"> - przemiany postrzegania i modeli pracy we współczesnej gospodarce i współczesnym życiu społecznym - praca jako realizacja marzeń i pasja artystyczna - pojęcia: <i>praca, artysta</i> - terminy: <i>wiersz wolny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia korzyści i zagrożenia związane z pracą, na podstawie wybranego tekstu - wypowiada się na temat pracy artysty ukazanej w wierszu Zbigniewa Herberta <i>W pracowni</i> 			
42. Cechy kultury popularnej	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> - rozdział V. <i>Człowiek wobec popkultury</i>, s. 100–102 (tekst: Piotr Żabicki, <i>Popkultura w otoczeniu nauki</i> – fragmenty) - infografika <i>Różne oblicza kultury</i>, s. 106–107 	<ul style="list-style-type: none"> - cechy kultury popularnej wymienione w tekście Piotra Żabickiego - standaryzacja produktów popkultury - rola obrazu w kulturze popularnej - kultura masowa jako towar rynkowy - terminy: <i>kultura wysoka, kultura popularna (popkultura), standaryzacja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie posługuje się terminem <i>kultura popularna</i> - odróżnia dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej - wymienia przykładowe teksty kultury popularnej, np. seriale, programy telewizyjne, utwory muzyczne, audycje radiowe, gry i strony internetowe - wskazuje cechy kultury popularnej - określa swój stosunek do produktów kultury popularnej 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje infografikę poświęconą ulubionemu pisarzowi, twórcy kultury popularnej lub jednemu z autorów lektur obowiązkowych 	1	I.2.1 I.2.2 I.2.3
43. Problemy komunikacji internetowej	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> - część <i>Kształcenie językowe: Strefa języka</i> – <i>Nie wierz we wszystko, co zobaczysz w sieci. Problemy komunikacji</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - nieprawdziwe informacje w internecie: fake newsy i ich cele - zasady krytycznej oceny informacji zamieszczanych w internecie - sposoby manipulowania opinią publiczną w internecie - stosowanie ironii w wypowiedziach internetowych 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje fake newsy w przykładowych wypowiedziach internetowych - krytycznie odbiera informacje prezentowane w internecie, sprawdza ich wiarygodność i rzetelność - ocenia zjawisko trollowania 	<ul style="list-style-type: none"> - formułuje zasady ochrony użytkowników internetu przed fake newsami 	1	IV.1 IV.5

	internetowej, s. 197–200	- terminy: <i>fake news</i> , <i>trolling</i> (<i>trollowanie</i>), <i>manipulacja</i> , <i>ironia</i>	- rozpoznaje sposoby oznaczania wypowiedzi ironicznych w internecie			
44. Kultura masowa w wierszu Wisławy Szymborskiej	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!</i>: - rozdział V. <i>Człowiek wobec popkultury</i>, s. 103–105 (tekst: Wisława Szymborska, <i>Wieczór autorski</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> twórczość Wisławy Szymborskiej, laureatki Literackiej Nagrody Nobla ironiczny obraz spotkania poety z publicznością w wierszu Wisławy Szymborskiej terminy: <i>kultura popularna</i>, <i>sytuacja liryczna</i>, <i>podmiot liryczny</i>, <i>ironia</i>, <i>apostrofa</i>, <i>neologizm</i>, <i>zdrobnienie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia najważniejsze informacje o życiu i twórczości Wisławy Szymborskiej, podaje przykłady jej utworów określa temat utworu <i>Wieczór autorski</i> omawia sytuację liryczną w wierszu Wisławy Szymborskiej wypowiada się na temat zachowania publiczności ukazanego w tekście <i>Wieczór autorski</i> rozpoznaje środki artystyczne zastosowane w utworze, w tym apostrofy, zdrobnienia, neologizmy gromadzi argumenty „za” i „przeciw” do rozważenia problemu: <i>Na co lepiej poświęcać czas – poznawanie dzieł kultury wysokiej czy dzieł kultury popularnej?</i> 	- redaguje zaproszenie na spotkanie autorskie z ulubionym twórcą kultury wysokiej	1	I.1.1 I.1.2 I.1.5 I.2.2 I.2.3
45. Piosenka jako zapis wspólnego doświadczenia	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!</i>: - rozdział V. <i>Człowiek wobec popkultury</i>, s. 108–109 (tekst: Katarzyna Ryrych, 	<ul style="list-style-type: none"> świat muzyki popularnej we fragmencie powieści Katarzyny Ryrych koncert jako zbiorowe przeżycie monolog wewnętrzny bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> określa elementy świata przedstawionego we fragmencie powieści <i>Król</i> nazywa emocje publiczności ujawniające się podczas koncertu opisanego w tekście Katarzyny Ryrych 	- charakteryzuje ulubiony rodzaj muzyki i ulubionych wykonawców, uzasadnia swój wybór - opisuje przeżycia związane z koncertem ulubionego artysty	1	I.2.2 I.2.3

	Król – fragmenty)	- terminy: <i>piosenka, monolog wewnętrzny</i>	- omawia przeżycia artysty ukazane we fragmencie <i>Króla</i> - określa wypowiedź bohatera powieści jako monolog wewnętrzny - charakteryzuje ulubiony rodzaj muzyki i ulubionych wykonawców, uzasadnia swój wybór			
46. Pochwała życia w piosence Agnieszki Osieckiej	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> - rozdział V. <i>Człowiek wobec popkultury</i>, s. 110–112 (tekst: Agnieszka Osiecka, <i>Niech żyje bal</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> - twórczość Agnieszki Osieckiej, poetki i autorki tekstów piosenek - utwory Agnieszki Osieckiej jako piosenki poetyckie - wolność, szczęście i miłość w wybranych piosenkach Agnieszki Osieckiej - bal jako metafora życia w utworze <i>Niech żyje bal</i> - epikureizm i <i>memento mori</i> w tekście <i>Niech żyje bal</i> - terminy: <i>piosenka poetycka, metafora, epikureizm, „memento mori”</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia podstawowe informacje o życiu i twórczości Agnieszki Osieckiej, podaje przykłady jej piosenek - omawia treść piosenki <i>Niech żyje bal</i> - odczytuje motyw balu i tańca, występujący w tekście Agnieszki Osieckiej, jako metaforę ludzkiego życia 	<ul style="list-style-type: none"> - wyszukuje nawiązania do rzeczywistości PRL-u w piosence <i>Niech żyje bal</i> - wskazuje motywy z dawnych epok wykorzystane w utworze Agnieszki Osieckiej 	1	I.2.2 I.2.3
47., 48. Poprawność interpunkcyjna	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> - część <i>Kształcenie językowe: Uwolnić – nie można – uwięzić. Poprawność interpunkcyjna</i>, s. 222–227 	<ul style="list-style-type: none"> - interpunkcja w wypowiedziach internetowych i SMS-ach - zasady stosowania znaków interpunkcyjnych w wypowiedziach pisemnych - pisownia skrótowców - terminy: <i>interpunkcja, znaki interpunkcyjne, wtrącenie, skrótowiec</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia zasady stosowania znaków interpunkcyjnych, w tym przecinka, średnika, wielokropka, cudzysłowu - wskazuje problemy związane z interpunkcją w wypowiedziach internetowych - stosuje zasady poprawnej interpunkcji w wypowiedziach pisemnych 	<ul style="list-style-type: none"> - stosuje zasady interpunkcji w zdaniach wielokrotnie złożonych - wyodrębnia wtrącenia w tekście przy pomocy znaków interpunkcyjnych 	2	II.4 III.2.8

			- stosuje zasady pisowni skrótowców			
49. Kultura popularna jako źródło wskazówek życiowych	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> - rozdział V. <i>Człowiek wobec popkultury</i>, s. 113–115 (tekst: Krzysztof Katkowski, <i>Walczymy z czarną magią – głupotą, manipulacją, dyskryminacją, znieczulicą – fragmenty</i>) - <i>Ukryte w dziele sztuki: Banksy, Dismaland</i>, s. 116 	<ul style="list-style-type: none"> - różnice między kulturą wysoką a kulturą popularną - wykorzystanie dzieł kultury popularnej w praktyce szkolnej w opinii Przemysława Staronia - autora książki <i>Szkoła bohaterów i bohaterów</i> - bohaterowie popkultury jako wzorce dla nastolatków - terminy: <i>kultura wysoka, kultura popularna, wywiad, instalacja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje różnice między kulturą wysoką a kulturą popularną - określa tematykę wywiadu prasowego z Przemysławem Staroniem - wymienia postaci popkultury, które mogą być inspiracją dla nastolatków, i uzasadnia swoją opinię - podaje cechy wywiadu prasowego jako gatunku publicystycznego 	<ul style="list-style-type: none"> - redaguje wypowiedź pisemną o postaciach popkultury stanowiących wzorzec lub inspirację dla młodych ludzi - opisuje instalację <i>Dismaland</i>, wskazując bohaterów popkultury i zjawiska medialne, do których się ona odwołuje - wyraża opinię na temat dzieła Banksy'ego 	1	I.2.2 I.2.3
50. Podsumowanie – znaczenie kultury popularnej	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> - rozdział V. <i>Człowiek wobec popkultury</i>, s. 117–118 	<ul style="list-style-type: none"> - specyfika współczesnej kultury masowej: rodzaje dzieł, oddziaływanie na odbiorców - popkulturowe postacie jako wzory - motywy literackie i kulturowe w piosenkach poetyckich Agnieszki Osieckiej - refleksje nad miejscem poety w kulturze współczesnej w utworach Wisławy Szymborskiej - terminy: <i>kultura popularna, piosenka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady dzieł należących do kultury wysokiej i dzieł zaliczanych do kultury popularnej - wskazuje ulubione utwory popkulturowe i uzasadnia swoją opinię 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia pozytywne i negatywne skutki oddziaływania kultury popularnej na odbiorców 	1	I.2.2 I.2.3

51.,52. Retoryka jako sztuka przemawiania Formy wypowiedzi: przemówienie	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!</i>: - część <i>Kształcenie językowe: Strefa języka – Przemówić słuchaczom do serca i do rozumu. Retoryka jako sztuka przemawiania</i>, s. 212–215 	<ul style="list-style-type: none"> - retoryka jako sztuka tworzenia przemówień i przemawiania w celu wywierania wpływu na ludzi za pomocą argumentów - rodzaje przemówień: mowy polityczne, okolicznościowe, sądowe, religijne i dydaktyczne - zastosowanie pytań retorycznych - budowa przemówienia jako formy wypowiedzi - terminy: <i>retoryka, przemówienie, argument, pytanie retoryczne</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje różne rodzaje przemówień na podstawie przykładowych wypowiedzi - wskazuje elementy budowy przemówienia jako formy wypowiedzi - określa cel przemówienia i dobiera do niego argumenty - przygotowuje plan przemówienia - redaguje przemówienie na wybrany temat 	<ul style="list-style-type: none"> - redaguje i wygłasza przemówienie na temat związany z ważnym problemem dotyczącym młodzieży 	2	III.1.1 III.1.2 III.1.3 III.2.1 III.2.6 III.2.8 III.2.9 II.4
53. Świat realny i wirtualny	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!</i>: - rozdział VI. <i>(Nie)rzeczywistość</i>, s. 120–121 (tekst: Ryszard Kulik, <i>Rzeczywiste kontra nierzeczywiste – fragmenty</i>) - <i>Ukryte w dziele sztuki</i>: Gali May Lucas, Karoline Hinz, <i>Wchłonięci przez światło</i>, s. 122 	<ul style="list-style-type: none"> - przemiany sposobu życia współczesnych społeczeństw: świat realny i świat wirtualny – coraz większa rola tego drugiego - „inwazja nierzeczywistego” w tekście Ryszarda Kulika - zmiany w relacjach międzyludzkich zachodzące pod wpływem nowych technologii - pojęcia: <i>świat realny, świat wirtualny</i> - terminy: <i>artykuł prasowy, instalacja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - określa tematykę i główną myśl artykułu Ryszarda Kulika - wyjaśnia pojęcie <i>świat wirtualny</i> - opisuje wpływ nowoczesnych technologii na komunikowanie się ludzi i sposób postrzegania przez nich świata - wypowiada się na temat potrzeby odkrywania na nowo realnego świata, opisanej w tekście Ryszarda Kulika 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje wady i zalety nowych technologii na podstawie artykułu Ryszarda Kulika i własnych doświadczeń - opisuje instalację <i>Wchłonięci przez światło</i> 	1	I.2.1 I.2.4 I.2.7
54. Niepewna ludzka rzeczywistość	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!</i>: 	<ul style="list-style-type: none"> - literatura polska po 1989 roku - zniesienie cenzury, swoboda twórcza 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia najważniejszych przedstawicieli literatury polskiej po 1989 r. 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia wizję ludzkiego życia ukazaną 	1	I.1.1 I.1.3 I.1.6

w wierszu Wisławy Szymborskiej	<ul style="list-style-type: none"> - rozdział VI. <i>(Nie)rzeczywistość</i>, s. 123–124 (tekst: Wisława Szymborska, <i>Może to wszystko</i>) - <i>Kilka słów o epokach: Literatura polska po 1989 roku</i>, s. 170–173 	<ul style="list-style-type: none"> - twórczość „starych mistrzów” po 1989 roku: Tadeusz Różewicz, Wisława Szymborska, Zbigniew Herbert, Czesław Miłosz, Tadeusz Konwicki, Sławomir Mrożek - rozwój młodej literatury: grupa „bruLionu”, Olga Tokarczuk, Andrzej Stasiuk, Dorota Masłowska - rozwój reportażu i literatury popularnej; „literatura internetu” - wybrane tematy w literaturze polskiej po 1989 roku: małe ojczyzny, alternatywne światy, inność i wykluczenie - życie jako eksperyment w wierszu Wisławy Szymborskiej <i>Może to wszystko</i> - terminy: <i>podmiot liryczny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje wybrane ważne tematy literatury po 1989 r. - określa tematykę tekstu Wisławy Szymborskiej <i>Może to wszystko</i> - omawia wątpliwości podmiotu lirycznego wyrażone w wierszu - wyjaśnia tytuł utworu 	w wierszu Wisławy Szymborskiej - wykonuje ilustrację do utworu <i>Może to wszystko</i> w dowolnej formie, wykorzystując np. kadry z wybranych filmów, reprodukcje dzieł sztuki		
55., 56. Bohater zagubiony w polskiej rzeczywistości w opowiadaniu Olgi Tokarczuk	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> - rozdział VI. <i>(Nie)rzeczywistość</i>, s. 125–130 (tekst: Olga Tokarczuk, <i>Profesor Andrews w Warszawie</i> – fragmenty) 	<ul style="list-style-type: none"> - twórczość Olgi Tokarczuk – laureatki Literackiej Nagrody Nobla - świat przedstawiony w opowiadaniu <i>Profesor Andrews w Warszawie</i> - zagubienie bohatera utworu Olgi Tokarczuk w obcej rzeczywistości stanu wojennego - narracja personalna jako przedstawienie świata z perspektywy uczuć i myśli bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia podstawowe informacje o życiu i twórczości Olgi Tokarczuk, wymienia jej najważniejsze utwory - określa czas i miejsce akcji opowiadania <i>Profesor Andrews w Warszawie</i> - nazywa uczucia, przeżycia i doświadczenia bohatera zagubionego w obcym świecie - wskazuje fragmenty tekstu opisujące stany emocjonalne 	- redaguje wpis z dziennika lub opowiadanie z narracją ukazującą wydarzenia z perspektywy bohatera, na temat wizyty w obcym kraju	2	I.1.1 I.1.3 I.1.4

		- terminy: <i>opowiadanie, narracja personalna</i>	profesora Andrews, sposoby postrzegania innych ludzi i nieznanego miasta - wypowiada się na temat wykorzystania w opowiadaniu narracji personalnej			
57. Przenikanie się światów w filmie <i>Incepcja</i>	• podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!</i> : - rozdział VI. <i>(Nie)rzeczywistość</i> , s. 131–133 (tekst: Marcin Świątkowski, <i>Film „Incepcja” – koniec ery Matrixa – fragmenty recenzji</i>)	- <i>Incepcja</i> jako dzieło przełomowe w ujęciu autora recenzji - nowatorstwo formalne filmu Christophera Nolana - wizja świata jako labiryntu w filmie <i>Incepcja</i> - terminy: <i>film, kadr, recenzja</i>	- określa tematykę filmu <i>Incepcja</i> - wskazuje – na podstawie recenzji – zalety filmu Christophera Nolana - opisuje wybrane kadry z <i>Incepcji</i> - wypowiada się na temat przenikania się świata realnego i nierzeczywistego w omawianym filmie	- przedstawia i uzasadnia własną ocenę filmu <i>Incepcja</i>	1	I.2.1 I.2.2
58. Przemiana bohatera w opowiadaniu Jacka Dukaja <i>Katedra</i>	• podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!</i> : - rozdział VI. <i>(Nie)rzeczywistość</i> , s. 134–138 (tekst: Jacek Dukaj, <i>Katedra – fragmenty</i>)	- katedra jako żywy organizm w opowiadaniu Jacka Dukaja - znaczenie nauki i wiary w utworze <i>Katedra</i> - tekst Jacka Dukaja jako opowiadanie fantastycznonaukowe - człowiek wędrowcem w tajemniczej budowlu – film Tomasza Bagińskiego <i>Katedra</i> metaforą ludzkiego losu - terminy: <i>literatura fantastycznonaukowa, fantastyka, opowiadanie</i>	- przedstawia podstawowe informacje o życiu i twórczości Jacka Dukaja - omawia treść fragmentu opowiadania <i>Katedra</i> - wskazuje elementy fantastyczne w tekście - wyszukuje środki artystyczne zastosowane w opisie katedry	- redaguje recenzję filmu Tomasza Bagińskiego <i>Katedra</i> zawierającą porównanie animacji z pierwowzorem literackim	1	I.1.1 I.1.2 I.1.6

59. Podsumowanie – nierzeczywiste światy w literaturze i filmie	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> - rozdział VI. <i>(Nie)rzeczywistość</i>, s. 139–140 	<ul style="list-style-type: none"> - refleksje na temat wpływu nowych technologii na kondycję człowieka, relacje społeczne i kształt współczesnego świata w przykładowych dziełach literackich i filmowych - tajemnice wirtualnych światów w wybranych utworach literackich i innych tekstach kultury - świat jako laboratorium w wierszu Wisławy Szymborskiej <i>Może to wszystko</i> - narrator opowiadania Olgi Tokarczuk w obcej rzeczywistości - nieznana forma życia w <i>Katedrze</i> Jacka Dukaja - terminy: <i>opowiadanie, fantastyka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje tytuły dzieł literackich i filmowych zawierających motyw nierealności świata - wymienia cechy katedry ukazanej w opowiadaniu Jacka Dukaja - przedstawia przygody bohatera opowiadania Olgi Tokarczuk <i>Profesor Andrews w Warszawie</i> - wypowiada się na temat obcości człowieka w świecie, na podstawie utworów Olgi Tokarczuk, Jacka Dukaja, Wisławy Szymborskiej 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje cechy charakterystyczne twórczości Wisławy Szymborskiej, Olgi Tokarczuk i Jacka Dukaja 	1	I.1.1 I.1.2 I.1.3 I.1.4 I.2.2
60., 61. Formy wypowiedzi: wypowiedź argumentacyjna	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> - część <i>Kształcenie językowe: Strefa języka – Na pierwszym planie: argumentacja. Formy wypowiedzi: wypowiedź argumentacyjna. Plan wypowiedzi</i>, s. 216–221 	<ul style="list-style-type: none"> - głos w dyskusji oraz przemówienie jako przykłady wypowiedzi argumentacyjnych - budowa wypowiedzi argumentacyjnej: wstęp, rozwinięcie, zakończenie - typy argumentów: logiczne, rzeczowe, emocjonalne - plan wypowiedzi – przypomnienie wiadomości - terminy: <i>wypowiedź argumentacyjna, teza, plan wypowiedzi</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia najważniejsze elementy wypowiedzi argumentacyjnej: wstęp, rozwinięcie (argumentacja), zakończenie - wyszukuje w przykładowej wypowiedzi argumenty logiczne, rzeczowe, emocjonalne - dobiera argumenty do podanej tezy - formułuje wstęp i zakończenie wypowiedzi argumentacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> - redaguje wypowiedź argumentacyjną na temat: <i>Życie człowieka – ważny temat poezji XX wieku?</i> 	2	III.1.1 III.1.2 III.1.3 III.2.1 III.2.6

			<ul style="list-style-type: none"> - analizuje plan wypowiedzi argumentacyjnej na podstawie przykładów - przygotowuje plan wypowiedzi argumentacyjnej na temat: <i>Czy gry komputerowe to dobry sposób na spędzanie wolnego czasu?</i> - redaguje wypowiedź argumentacyjną na wybrany temat 			
62. Człowiek wśród zwierząt	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> - rozdział VII. <i>Co dalej z człowiekiem?</i>, s. 142–144 (tekst: Zofia Karaszewska, <i>Homo sapiens przegrywa</i> – fragmenty) 	<ul style="list-style-type: none"> - krytyczna ocena antropocentryzmu w książce Bena Ambridge'a <i>Czy jesteśmy mądrzejsi od szympanów?</i> - refleksje nad zdolnościami poznawczymi zwierząt i ludzi w artykule Zofii Karaszewskiej - pojęcia: <i>antropocentryzm</i> - terminy: <i>artykuł informacyjny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - określa tematykę i główną myśl artykułu Zofii Karaszewskiej - wymienia najważniejsze informacje naukowe o świecie zwierząt przedstawione w artykule <i>Homo sapiens przegrywa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcie <i>antropocentryzm</i> - wymienia podobieństwa i różnice między ludźmi a zwierzętami omówione w artykule Zofii Karaszewskiej 	1	I.2.1 I.2.4 I.2.5
63. Obraz ludzkich relacji w opowiadaniu Marka Nowakowskiego	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> - rozdział VII. <i>Co dalej z człowiekiem?</i>, s. 145–147 (tekst: Marek Nowakowski, <i>Górq Edek</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> - obraz przemian społecznych w Polsce lat 90. XX wieku w twórczości Marka Nowakowskiego - świat peryferii i tajemnice ludzkiej psychiki w opowiadaniach Marka Nowakowskiego - opowiadanie <i>Górq Edek</i> jako miniatura z życia wielkiego miasta 	<ul style="list-style-type: none"> - przypomina podstawowe informacje o życiu i twórczości Marka Nowakowskiego - omawia sytuację opisaną w opowiadaniu <i>Górq Edek</i> - ocenia zachowanie bohaterów utworu - określa negatywne zjawiska społeczne ukazane w opowiadaniu Marka Nowakowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - odnosi się do tez Ewy Wilk zawartych w tekście <i>Kto jest w Polsce chamem</i> i uzasadnia swoje stanowisko argumentami 	1	I.1.1 I.1.3

		<ul style="list-style-type: none"> - nawiązania do <i>Tanga</i> Sławomira Mrożka w opowiadaniu Marka Nowakowskiego - terminy: <i>opowiadanie</i>, <i>miniatura literacka</i>, <i>aluzja literacka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - odczytuje aluzje literackie występujące w utworze - redaguje opis sytuacji podobnej do wydarzenia przedstawionego w opowiadaniu Marka Nowakowskiego 			
64. Współczesny człowiek w wierszach Marcina Świetlickiego	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> - rozdział VII. <i>Co dalej z człowiekiem?</i>, s. 148–150 (teksty: Marcin Świetlicki, <i>McDonald's</i>, <i>Którejś nocy taki sen</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> - indywidualizm i krytycyzm wobec tradycyjnych wartości i współczesnej kultury w wybranych wierszach Marcina Świetlickiego - pesymistyczny obraz codzienności w utworach Marcina Świetlickiego - sytuacja liryczna w wierszach <i>McDonald's</i> i <i>Którejś nocy taki sen</i> - terminy: <i>podmiot liryczny</i>, <i>sytuacja liryczna</i>, <i>neologizm poetycki</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia podstawowe informacje o życiu i twórczości Marcina Świetlickiego - wskazuje doświadczenia życia codziennego w utworach <i>McDonald's</i> i <i>Którejś nocy taki sen</i> - określa sytuację liryczną w wierszach Marcina Świetlickiego - omawia obraz współczesnego człowieka przedstawiony w utworach <i>McDonald's</i> i <i>Którejś nocy taki sen</i> - wskazuje neologizmy poetyckie w wierszu <i>Którejś nocy taki sen</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia metaforyczne znaczenie tytułu wiersza Marcina Świetlickiego <i>McDonald's</i> - interpretuje wybrany utwór Marcina Świetlickiego 	1	I.1.1 I.1.3 I.1.5 I.1.6
65. Poprawność fonetyczna	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> - część <i>Kształcenie językowe: Strefa języka – Połóż akcent na wymowę.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawna wymowa istotnym elementem komunikacji - przykłady najczęstszych błędów fonetycznych - korzystanie ze słowników, w tym ze słownika poprawnej polszczyzny, dla ustalenia właściwej wymowy wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzega i poprawia błędy fonetyczne w przykładowych wypowiedziach ustnych - poprawnie wymawia przykładowe liczebniki - korzysta ze słowników w celu ustalenia poprawnej wymowy wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polega uproszczenie grupy spółgłoskowej, i podaje przykład tego zjawiska, - przygotowuje i wygłasza krótkie przemówienie 	1	II.3.4 III.2.9 IV.3

	<i>Poprawność fonetyczna, s. 228–232</i>	<ul style="list-style-type: none"> - uproszczenia grup spółgłoskowych w języku potocznym - zasady akcentowania wyrazów w języku polskim - terminy: <i>błąd fonetyczny, poprawna wymowa, wymowa wzorcowa i wymowa dopuszczalna, uproszczenie grupy spółgłoskowej, akcent</i> 	- przedstawia i stosuje zasady poprawnego akcentowania wyrazów	- stosuje zasady poprawnej wymowy w sytuacji oficjalnej		
66. Problemy ekologiczne naszego świata	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> - rozdział VII. <i>Co dalej z człowiekiem?</i>, s. 151–153 (tekst: Tomasz Sawczuk, <i>Zmiana klimatu przyspiesza</i> – fragmenty) - infografika <i>Filmy dokumentalne o zmianach klimatycznych</i>, s. 154–155 	<ul style="list-style-type: none"> - konsekwencje zmian klimatycznych dla współczesnych społeczeństw – na podstawie wywiadu Tomasza Sawczuka z Szymonem Malinowskim, współautorem książki <i>Nauka o klimacie</i> - cechy gatunkowe wywiadu prasowego - problemy klimatyczne w wybranych filmach dokumentalnych - pojęcia: <i>ekologia, zmiany klimatyczne</i> - terminy: <i>wywiad prasowy, film dokumentalny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - określa tematykę wywiadu Tomasza Sawczuka z Szymonem Malinowskim - wskazuje i omawia tezy autora książki <i>Nauka o klimacie</i> dotyczące zagrożeń klimatycznych dla współczesnego człowieka - wymienia cechy wywiadu prasowego jako gatunku publicystycznego – na podstawie tekstu zamieszczonego w podręczniku - odróżnia film dokumentalny od filmu fabularnego - wymienia cechy gatunkowe filmu dokumentalnego - podaje przykłady filmów dokumentalnych dotyczących zmian klimatycznych i omawia ich tematykę 	- formułuje propozycje dodatkowych pytań do wywiadu ze współautorem książki <i>Nauka o klimacie</i>	1	I.2.1 I.2.2 I.2.4 I.2.7
67. Czy sztuczna inteligencja	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!:</i> 	- eksperyment dziennikarzy gazety „The Guardian” opisany w artykule Katarzyny Grzelak	- wyjaśnia pojęcie <i>sztuczna inteligencja</i>	- wymienia utwory literackie i inne teksty kultury podejmujące	1	I.2.1 I.2.2 I.2.4

zagroża ludzkości?	- rozdział VII. <i>Co dalej z człowiekiem?</i> , s. 156–158 (tekst: Katarzyna Grzelak, „Guardian” publikuje artykuł napisany przez sztuczną inteligencję. „AI nie zniszczy ludzi. Uwierz mi” – fragmenty)	- korzyści i zagrożenia dla ludzkości związane ze sztuczną inteligencją - relacje człowieka i sztucznej inteligencji - pojęcia: <i>sztuczna inteligencja (AI)</i> , <i>algorytm</i>	- określa, jakie zadanie miał wykonać algorytm GPT-3, i omawia jego efekty opisane w artykule Katarzyny Grzelak - wymienia argumenty za rozwojem sztucznej inteligencji przedstawione w tekście - redaguje wypowiedź argumentacyjną na temat: <i>Czy ludzie powinni obawiać się sztucznej inteligencji?</i>	temat sztucznej inteligencji		I.2.5
68. Podsumowanie – co dalej z naszym światem?	• podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!</i> : - rozdział VII. <i>Co dalej z człowiekiem?</i> , s. 159–160	- kondycja współczesnego człowieka w wybranych utworach literackich i innych tekstach kultury - problemy społeczne w opowiadaniach Marka Nowakowskiego - lęk i samotność człowieka w poezji Marcina Świetlickiego - refleksje nad przyszłością naszego świata w wybranych tekstach literackich i publicystycznych - terminy: <i>opowiadanie, artykuł</i>	- przedstawia problemy współczesnego człowieka ukazane w wybranych utworach: kryzys klimatyczny, zmiany technologiczne, przemiany stylu życia - określa emocje i zachowania ludzkie opisane w opowiadaniu Marka Nowakowskiego i poezji Marcina Świetlickiego - wypowiada się na temat zagrożeń dla naszego świata – na podstawie poznanych tekstów, w tym artykułów prasowych	- redaguje wypowiedź pisemną lub ustną dotyczącą sytuacji współczesnego człowieka – na podstawie poznanych utworów literackich	1	I.1.1 III.2.7
69., 70. Powtórzenie wiadomości – od czasów II wojny	• podręcznik do języka polskiego <i>To się czyta!</i> :	- powtórzenie najważniejszych wiadomości o okresach kultury polskiej poznanych w klasie 3: współczesność od czasów II	- rozumie podstawy periodyzacji literatury - charakteryzuje w zwięzły sposób kolejne okresy		2	I.1.1 I.1.2

światowej do nowszej współczesności	- <i>Kilka słów o epokach: Od II wojny światowej do czasów najnowszych,</i> s. 161–173	wojny światowej i okupacji do okresu po 1989 roku - ważne tematy w literaturze polskiej II połowy XX wieku oraz w literaturze współczesnej - wybitni twórcy poszczególnych okresów	w literaturze i kulturze polskiej: lata II wojny światowej i okupacji, okres 1945–1989, okres po 1989 r. - wskazuje przedstawicieli literatury polskiej w poszczególnych okresach – od II wojny światowej po nowszą współczesność - podaje przykłady utworów literackich z danego okresu oraz określa ich tematykę			
--	---	--	---	--	--	--

Autorka: Krystyna Brząkalik